03/04/2019

СТАНОВИЩЕ НА СВЕТИЯ СИНОД НА БЪЛГАРСКАТА ПРАВОСЛАВНА ЦЪРКВА – БЪЛГАРСКА ПАТРИАРШИЯ Относно проект за НАЦИОНАЛНА СТРАТЕГИЯ ЗА ДЕТЕТО

Светият Синод подкрепя инициативата на Министерския съвет на Република България, чрез усилията на експертите от Държавната агенция за закрила на детето, да се разработи, предложи за обществено обсъждане и приеме от държавните институции нова Национална стратегия за детето (НСД), определяща основните насоки и приоритети на обществената и държавна политика за закрила на детето за следващия период от 2019-та до 2030-та година. Приветстваме подхода на откритост и публично обсъждане на подобни важни стратегически документи на държавната политика с участие на представители на гражданското общество и възможността за открита дискусия върху основните приоритети и бъдещи мерки на тази жизненоважна за цялото общество държавна стратегия и политика за детето и семейството в Република България. Грижата за децата и подкрепата за родителите и семейството са от изключителна важност за бъдещето на нашата Родина и имат първостепенно стратегическо значение за развитието

на държавата, за националните интереси и националната сигурност на страната. Националната стратегия за закрила на детето следва да обхваща основните приоритети и мерки на държавната политика, които налагат обединяване усилията на компетентните институции на държавата и цялото гражданско общество. Като особено важен стратегически и политически документ, който има отношение към всяко българско семейство, бъдещето на децата и на цялата българската нация, тази стратегия следва да обхваща най-важните приоритети за развитие на обществото и семейството чрез прилагане на всички форми на сътрудничество, синхрон и координация на държавните органи с образователните институции, граждански структури, родителски общности и заинтересовани лица в процеса на консенсусно обсъждане, изработване и прилагане на политики за преодоляване на кризисните фактори за демографски срив, насърчаване на раждаемостта, подкрепа за семейството и закрила на децата.

Българската православна църквата през последните години следи с повишено внимание проблемите на обществото и семейството и проявява траен и нестихващ интерес към въпросите на духовно-нравственото възпитание и религиозното образование на децата и младежите, както в семейството, така и в днешното училище. Като грижовна майка за българския народ тя споделя тревогите и притесненията на много родители и педагози от съвременните проблеми на възпитанието на децата в нашето общество и следи със загриженост състоянието на днешното семейство, въпросите за правата и интересите на детето в семейната среда и училището, проблемите на децата в риск и промените в държавните и международни стандарти за родителска грижа и закрила на децата в риск.

Според християнските нравствени принципи всички тези проблеми на подкрепа и закрила на децата трябва да се разглеждат и решават в неразривна връзка с правата и отговорностите на родителите и в духа и традициите на изконните български семейни ценности. Като духовна институция на традиционното за нашия народ православно християнско изповедание, според Конституцията на страната (чл. 13, ал. 3), Българската православна църква е пазителка на вярата, а като важен стълб на националната културна и духовна идентичност е пазител и на изконните семейните ценности, добродетели и нравствени традиции на българския народ. Поради тази историческа роля и духовна мисия сред българския народ, Църквата счита за свой дълг да участва в обществените дискусии по повдигнатите за решаване от държавните власти въпроси за правата на детето и да даде своя принос за благоприятното решаване на наболелите

проблеми и предизвикателства пред семейството и обществото като цяло. При обсъждане на актуалните въпроси на семейството и обществото, които са предмет на безспорна отговорност на държавата и нейните компетентни власти, Църквата се ръководи винаги от своята евангелска новозаветна нравственост с нейните непреходни и универсални християнски нравствени ценности като се придържа към духовното богатство и дълбоките корени на хилядолетната българска традиция.

1. КОНЦЕПТУАЛНА РАМКА, ОСНОВНИ ПРИНЦИПИ И ПОДХОДИ на НСД (2019-2030)

Предложената нова НСД предизвиква оживени дискусии в обществото и провокира разгорещени спорове от страна на много родители, граждани и заинтересовани страни в процеса на нейното обсъждане и изработване във връзка с предлаганите мерки и приоритети за закрила на детето или опасения от неправомерна намеса в живота на семейството. Грижата за децата и подкрепата за родителството и семействата е в основата на социалната и демографска политика на държавата и представлява едно от най-важните условия за стабилност и устойчиво развитие на обществото както в настоящия момент, така и в следващите десетилетия през новия XXI-ви век. По въпросите и проблемите, които са предмет на новата Национална стратегия за детето (2019-2030), и по-специално за системата за защита правата и интересите на децата във връзка с духовно-нравственото възпитание и личностно развитие на подрастващите, през последните години Светият Синод вече се е произнасял многократно в много свои официални становища, различни позиции, послания и препоръки към държавни институции и обществени организации. Конкретната позиция на Българската православна църква по обсъжданите въпроси от НСД, свързана с мерките за закрила на детето и реформите в системата за социална защита, най-ясно и категорично е изразена в приетото през 2012 година „СТАНОВИЩЕ НА СВ. СИНОД НА БПЦ – БЪЛГАРСКА ПАТРИАРШИЯ относно проектотекста на ЗАКОНА ЗА ДЕТЕТО“ подготвян от МТСП/МС за гласуване в 41 НС на Р България през 2012 г. Становището е прието от Светия Синод в пълен състав с прот. № 20 от 21.06.2012 г., и като цяло изразените в него позиции запазват своята актуалност и в голяма степен са приложими и към новата НСД, предложена за обществено обсъждане в началото на 2019 година.

2. МЕЖДУНАРОДНИ СТАНДАРТИ ЗА ЗАКРИЛА НА ДЕТЕТО И БЪЛГАРСКОТО ЗАКОНОДАТЕЛСТВО

Националната стратегия за детето (2019-2030) е политически документ и следва да се разглежда като важен държавнически акт с дългосрочно действие, а като такъв документ тази стратегия следва да бъде разработена не само съобразно посочените международни правни актове като Конвенцията за правата на детето и Хартата за правата на човека на ЕС, но също така и съобразно българската Конституция, нормите на вътрешното право и националните интереси на страната в контекста на единна и последователна политика на държавата в областта на семейството и възпитанието на децата. Опитите за възприемане на „международни стандарти“ и „добри практики“ в областта на закрилата на детето би следвало да се съгласуват напълно с действащото законодателство в Република България и да се разпишат във взаимовръзка и синхрон с принципите и приоритетите на демографската политика и политиката за национална сигурност. С предложената в Националната стратегия за детето ратификация на Третия факултативен протокол към Конвенцията за правата на детето се подготвя изключване правото на националната ни съдебна система да решава спорове като това право се възлага на Комитета по правата на детето към ООН, т.е. легитимира се външна намеса в арбитриране на спорове във връзка с правата на детето.

Стратегията не разглежда в пълнота всички аспекти, свързани с развитието на детето, дефинирани в чл. 29 от Конвенцията за правата на детето, като прилага избирателно само отделни разпоредби от документа. Според член 29, ал. 1. „Държавите – страни по Конвенцията, се споразумяват, че образованието на детето трябва да бъде насочено към: а) развитието на личността на детето, на неговите таланти, умствени и физически способности до най-пълния им потенциал; б) развитието на зачитането на човешките права и основните свободи и на принципите, провъзгласени в Устава на Организацията на обединените нации; в) развитието на чувството на уважение към родителите на детето, към неговата собствена културна самоличност, език и ценности, към националните ценности на страната, в която детето живее, на страната, от която то произхожда и на цивилизации, различни от неговата собствена; г) подготовката на детето за отговорен живот в свободно общество, в духа на разбирателство, мир и толерантност, равенство между половете и дружба между всички народи, етнически, национални и религиозни групи и коренно население; д) развитието на

чувството на уважение към природната среда.“

Философията на проекта за НСД се основава върху някои възприети принципи и политики на други европейски държави и се ръководи основно от идеологически конструкти, свързани с политиката за „овластяване на детето“ и извеждане на грижите за неговата личност и интереси извън отношенията с родителите в семейството. Тази идеологическа основа на предложената стратегия детерминира основните принципи, приоритети, политики и мерки за закрила на детето като измества основните акценти от семейната среда, към практики и мерки, които променят фокуса на внимание на държавната политика към интервенция в семейството на професионалисти по детски грижи и изместване на ролята на родителството. В много от предложените мерки и приоритети се набляга върху правата и интересите на детето, но се игнорират целите и условията за цялостното му емоционално, духовно, нравствено и личностно развитие, така като те са заложени в други релевантни нормативни актове, например в Закона за предучилищното и училищното образование, приет през 2016 година. Политиките по закрила на детето следва да имат за цел подкрепа за личностното развитие на всяко българско дете и неговото спокойно израстване и възпитание в здравословна и сигурна среда на първо място в семейството, а след това в училището и другите институции на обществото. Всички тези отговорни за правата и личностното развитие на детето фактори и институции – родители, учители и възпитатели, които са призвани да гарантират спазване на детските права и интереси, следва да ориентират своите основни цели и дейности към съхраняване и приоритетно запазване на емоционалната привързаност на детето към неговите родители и грижа за семейството, които са незаменимата основа за осигуряване на цялостното му личностно развитие и социализация.

3. ПРАВАТА НА ДЕТЕТО И ПРАВАТА НА РОДИТЕЛИТЕ В СЕМЕЙСТВОТО

Стратегията за закрила на детето следва да утвърждава авторитета и обществения престиж на семейството като основна и незаменима среда за „хармонично и здравословно развитие на личността“, основополагащото право на детето да бъде възпитано в семейството от своите родители, уважение и зачитане на бащинството и майчинството, запазване и утвърждаване на традиционните семейни ценности на приемственост, продължаване и обновление на традициите на семейното възпитание, утвърждаване на българската национална идентичност, културни традиции и духовно-нравствени ценности. (Преамбюл, чл. 9, чл. 29 от Конвенцията за

правата на детето).

Подходът, приложен в стратегията, до известна степен е опростенчески, като разглежда образованието като даващо определена интелектуална рамка и като инструмент за физическо и интелектуално развитие. Видно от съдържанието на чл. 29 на Конвенцията за правата на детето е, че личностното развитие на детето включва не само придобиване на знания, физически и интелектуални способности, но и развитие на таланти, възпитаване на духовни и нравствено-етични ценности: зачитане на човешки права и свободи, развитие на чувство на уважение към родителите и към общността, в която живее.

В проекта за НСД преобладават някои идеологически концепции за защита на правата и интересите на детето като контрапункт на правата на родителите, които се представят за „международни стандарти“ и „добри практики“ и влизат в противоречие с Конституцията и действащото законодателство в Република България, което определя правата на родителите и режима за закрила на детето. Според нормите на чл. 27, т. 2 и т. 3 от Конвенцията за правата на детето родителите осигуряват условия на живот на децата си според способностите и финансовите си възможности, а държавата е длъжна при финансови затруднения да им предостави материална помощ, особено по отношение изхранването, облеклото и жилището (чл. 27, т. 3 от Конвенцията).

При така подредените приоритети на държавната политика за закрила на детето и очертаните мерки в НСД се залагат опити да се придаде самостоятелна и пълна правосубектност и дееспособност на децата, каквато, според Конституцията и действащото българско законодателство като непълнолетни лица те не притежават извън обхвата на родителските грижи и права в семейството. В стратегията се лансират „международни стандарти за закрила на детето“, които влизат в противоречие с основни принципи на българското законодателство като създават предпоставки децата да се третират от държавните социални служби по защита на правата на детето като самостоятелна страна при упражняване на граждански и човешки права извън обхвата на установените права на родителите или техните настойници. В концептуалната рамка и философията на проекта за нова стратегия за детето посочената тенденция на едностранчивост поражда много сериозни въпроси, възражения и притеснения, които възникват след внимателния прочит на предписваните мерки и анализа на очертаните приоритети. В този „нов подход“, който е залегнал в концептуалната рамка

на проекта за НСД, се вижда залагане на условия за едно бъдеще, в което българското семейство и българският родител, както и българското училище и българският учител, още по-сериозно ще бъдат възпрепятствани да оказват своето благотворно възпитателно въздействие върху личностното развитие и духовно израстване на децата и учениците, тъй като ще бъдат лишени от авторитетното съдействие на най-важния и пръв стожер във възпитанието и образованието на подрастващите – семейството. Това ясно прозира като опасност във философията и концептуалната рамка на представения проект за НСД, тъй като в него грижата за правата на основния му субект – детето, и защитата на неговите интереси погрешно се извеждат от контекста на семейните отношения и естествените връзки на детето с родителите. Детската личност се разглежда и обособява като самодостатъчна ценност, а нейните права се обособяват от правата на родителите и тяхното упражняване в семейството, което води до ненужно и едностранчиво абсолютизиране на детските права или противопоставяне на интересите на детето на правата на родителите. Необходимо е да се прецизират мерките за закрила на детето с цел да не се допуска колизия с родителските права поради наличието на дисбаланс в предложения модел между правата на детето, правата на родителите и правата на семейството, което може да провокира противопоставяне между родители и деца и да доведе до неблагоприятни последици на разрушаване на взаимоотношенията в семейството и на утвърдения от традицията и закона модел на българското семейство. Защитата на правата и интересите на децата не следва да се отделя от подкрепата за родителските отговорности за възпитание и отглеждане на децата в семейството и да се допуска омаловажаване на незаменимата роля на родителите за грижата и възпитанието на децата процеса на тяхното личностно израстване. В сегашния вариант на проекта за НСД е налице тенденция за подценяване на семейството като общност от генетично, емоционално и духовно свързани лица, съотговорни за личностното развитие и благопреуспяване на детето и за общото щастие в семейния живот.

Мерките за закрила на детето от различните видове насилие и тормоз в семейството не следва да водят до държавна политика за омаловажаване на семейството и обезценяване на родителските права в процеса на възпитание на децата, а до целенасочена подкрепа за семейството и родителите, насочена към тяхното отговорно отношение и адекватна грижа за децата в семейната и училищна среда. В сегашния модел на стратегията липсват заложени принципи и приоритети за подкрепа на родителите за придобиване на капацитет за изпълняване на техните родителски права и задължения за

отглеждане на децата в семейството като се презюмират властови отношения между родители и деца и недобросъвестност от страна на родителите и неспособност за адекватна грижа и защита правата и интересите на децата. Това от своя страна предполага непропорционални и извънредни мерки за намеса от страна на държавните социални служби и професионалисти по детски грижи в отношенията между родители и деца и допуска прилагане на крайни мерки по ограничаване на родителските права и извеждане на децата извън семейната среда.

4. ПРЕВЕНЦИЯ НА ДОМАШНОТО НАСИЛИЕ И ЗАБРАНА ЗА ТЕЛЕСНОТО НАКАЗАНИЕ

Злоупотребата с родителски права и случаите на домашно насилие, упражнявано над децата е тревожна тенденция на днешното време, както в нашето общество, така и в по-широк социален и културен контекст. Злоупотребата с родителски права и безотговорното родителство винаги са съществували като духовно и социално зло, срещу което Църквата и християнските нравствени принципи на българското семейство и културна традиция са се противопоставяли и са осъждали категорично.

Търсенето на средства за борба със случаи на физическо и психическо насилие от страна на родители над деца не бива да води до генерално стесняване на родителските правомощия у нас. Повечето български родители са добри и отговорни родители и не е справедливо те да бъдат ограничавани и заплашвани заради вината на малък процент безотговорни родители, които проявяват ниска загриженост или дори агресия спрямо децата си поради различни социално-психологически причини или слаб родителски капацитет. Проектът на стратегия трябва да отчете, че закрилата над родителските права е в интерес и на самото дете. При възникването на някакъв проблем, свързан с детето, тези, които са го родили, отглеждат го и го възпитават, в никакъв случай не бива да бъдат вкарвани в ролята на „първи обвиняеми” и „виновни по презумпция”. Още по-малко стратегията следва да допуска отделяне на детето от родителите му при недостатъчни, неоднозначни и противоречиви данни за тормоз в семейството спрямо детето (срв. с. 37, НСД`2019-2030 г.). Отделните актове на домашно насилие и необходимостта от превенция и борба с тези негативни прояви и отрицателни явления не би следвало да са причина за радикална промяна на обществения морал или коренна промяна на държавната политика за защита на детето и подкрепа на родителството и семейството по посока на обезценяване на семейството и родителството и

овластяване на професионалистите по детски грижи като алтернатива на родителството. Заради отделни негативни практики в семейството и борбата с домашното насилие над деца не би следвало да се ограничават правата на всички родители, които в своето мнозинство са добри и отговорни, грижовни, себеотдайни и обичащи своите деца, възприемани като най-скъпоценен дар от Бога и богатство за всяко семейство, за обществото и държавата.

Примерите-изключения за злоупотреба с родителските права и престъпления на отделни родители, или случаите на домашно насилие, не са достатъчна причина да се дава възможност за изпращане на анонимни доноси за насилие срещу дете до социалните служби. По-удачна форма на превенция срещу домашното насилие е подкрепата за отговорното родителство и превенцията на домашното насилие чрез обучение за отговорно изпълняване на родителските права, а не изграждането на механизми за самосезиране от страна на социалните институции за намеса в семейните отношения между родители и деца по субективната преценка за наличие на рискове за детето или лоши икономически условия. Преценката за рискова среда в семейството, свързана с имуществено състояние или стандарта на живот в едно домакинство не е достатъчно основание за извеждане на децата от семейството и лишаването им от родителска грижа и емоционална връзка с биологичните им родители. Всички тези мерки поощряват възможността за безгранични злоупотреби от страна на службите за социална закрила на детето без отчитане на специфичните отношения в семейството или на средствата за положително саморегулиране на семейния живот, които са естествена даденост и би следвало да се считат за неприкосновени с оглед на личното пространство.

5. МЕРКИ ЗА ЗАКРИЛА НА ДЕТЕТО И ИЗВЕЖДАНЕТО МУ ОТ СЕМЕЙНАТА СРЕДА

Държавната стратегия и политика в областта на закрилата на детето и мерките за осигуряване на условия за личностно развитие, здравословна семейна среда и гарантиране на основните права на детето следва да се съгласуват с основните правни и морални принципи на Конституцията на Република България и специализираното национално законодателство като опитите да се въвеждат „добри европейски практики“ в областта на правната защита на интересите на детето в семейството или извън него не бива да влизат в противоречие и да пораждат колизия с правата на родителите. Тези мерки не може да стават повод за необмислени и едностранчиви експерименти с българските деца и семейства. Подобна насока на развитие на политиката за защита интересите на детето поражда

вътрешен разкол в семейството и противопоставя родители и деца като може да има пагубни последици за разрушаване на българското семейство. Мерките по закрила на детето с оглед на защита на неговите права и законни интереси по отношение на здравето, морала и живота на детето, изземващи функциите на родителите, могат да бъдат правомерни и хуманни само при ограничени обстоятелства, а не бива да бъдат узаконявани като система от стандартни политики, приложими към всички родители и семейства. Криминалните прояви на насилие или психически тормоз от страна на отделни родители или настойници по отношение на деца в семейството следва да бъдат разглеждани като изолиран, частен случай и не могат да бъдат основание за проява на недоверие към всички български семейства и родители, включително за третирането им като потенциални носители на рискове за психическото и физическото здраве на своите деца. Извеждането на децата от семейството според Конвенцията е допустимо само в 2 хипотези – при “малтретиране или изоставяне на детето от родителите (чл. 9, 1 от Конвенцията), т.е. при криминални прояви на родителя. Стратегията създава възможност за лишаване на детето от семейството му, включително поради материални съображения.

6. РОЛЯТА НА СОЦИАЛНИТЕ СЛУЖБИ ПО ЗАКРИЛА НА ДЕТЕТО И ПРАВАТА НА РОДИТЕЛИТЕ

Някои от предложените мерки за закрила на детето в представения проект за НСД и свързаните с тях публични политики и практики, предвиждащи възможности за намеса в семейния живот от страна на професионалисти по детски грижи, предполагат ограничаване на правата на родителите, което е недопустимо без изрично съдебно решение и представлява груба намеса в режима на неприкосновеност на отношенията в семейството. Тези мерки са непропорционални спрямо преследваните цели и несъобразени с основните принципи на Конституцията на Република България, Европейската конвенция за защита на основните права на човека и другите международни договори, по които Република България е страна, и поради това в така предложения вид пораждат риск от предизвикване на юридически хаос и създаване на сериозни колизии в областта на българското законодателство без да осигуряват необходимата правна сигурност и да гарантират правата на всички членове на семейството. Възприетата философия на проекта за НСД презюмира, че подчиняването на родителите на тотален контрол от страна на държавата във всеки етап от детското развитие би било от полза за детето и обществото като цяло. Българското законодателство и държавната политика по закрила на детето трябва да се предпазват от делегиране на

правомощия с неправомерно голям обхват по отношение на социалните служби и овластяване на професионалистите по детски грижи за сметка на правата на родителите, тъй като държавата и нейните социални служби и институции не могат да бъдат по-добър родител за детето от същинските му родители. Това са крайни мерки, които според българското законодателство не следва да се предоставят на административни органи, защото се постановяват само чрез съдебно решение.

Светият Синод счита, че трябва да се избегне непропорционално завишаване правата на държавата в сферата на възпитанието и отглеждането на детето. В тази връзка е необходимо да се посочи и разпоредбата на Всеобщата декларация за правата на човека, в чийто чл. 12 е посочено, че „Никой не трябва да бъде подлаган на произволна намеса в личния му живот". В НСД`2019-2030 г. следва да се преразгледа внимателно заложеното в настоящия й проект изземване на родителски права от държавни чиновници и социални институции извън семейството. Стратегията би била приемлива и полезна за българското общество, ако изцяло съобрази конституционните права на родителите, които не бива да бъдат лесно заместени с алтернативната грижа на социалните служители. Според член 16, ал. 3 от Всеобщата декларация за правата на човека „Семейството е естествена и основна клетка на обществото и има право на закрила от обществото и от държавата." Член 47, ал. 1, от Конституцията визира, че: „Отглеждането и възпитанието на децата до пълнолетието им е право и задължение на техните родители и се подпомага от държавата." Държавата подпомага родителите в отглеждането и възпитанието на децата им, но няма правото да препятства, ограничава или лишава родителите от упражняването на това им право, освен в предвидените от закона случаи.

7. ПО-ВАЖНИ ИЗВОДИ И ПРЕПОРЪКИ ЗА ОБСЪЖДАНЕ ПРИ ПРИЕМАНЕТО НА НСД

В основата на настоящите предложения и препоръки за обществено обсъждане, с необходимите корекции и редакции в текста на новата Национална стратегия за детето стои нашата любов и грижа за българското семейство, подкрепа за българските родители и българските деца. Нека помним, че Църквата и семейството са институции, установени от Бога за благопреуспяване и благодатно спасение на човека в тукашния живот и във вечността. Както Църквата е духовно семейство от вярващи, които са свързани с дълбоките връзки на любов помежду си, така и семейството е „малка домашна църква" (1 Коринтяни 16:19), в която Бог е положил Своите

неизменни закони на любовта и грижата в служение за доброто и полезното за всички негови членове. Вечните закони на любовта, свободата и отговорността за ближния, на грижата и служението за най-малките и беззащитни Божии чеда, каквито са децата, не бива да се заместват със съмнителни „визионерски“ проекти или идеологически концепции и социални конструкти за детето и семейството на XXI век.

1. Законите на съпружеската любов и духовните устои на брака като доброволен и благословен от Бога съюз на мъжа и жената, законите на родителската любов и грижата за детето, според които е устроено и функционира семейството, не трябва да бъдат нарушавани от преходни и изменчиви политически идеологии или идеологически проекти за предефиниране на семейството, за преосмисляне на родителството или преформатиране на правата на детето, които се отклоняват от основните правни и морални принципи на Конституцията, законите и традициите на българското семейство.

2. В целите на НСД`2019-2030 г. липсват приоритетно заложени цели и задачи, свързани с подобряване на духовно-нравственото състояние на българското дете, което без съмнение е важен фактор за „подобряването на качеството на живота на детето” (стр. 7, НСД`2019-2030 г.). Липсват и разписани механизми и мерки за превенция на киберзависимост и информационна безопасност на децата, защита от проникване чрез виртуалното пространство на деструктивни идеологии, сектантско влияние, култ към насилие, агресия, порнография и други асоциални прояви.

3. Потвърждаваме изразеното становище по въпросите на правата на детето и подкрепата на семейството в България, прието от Св. Синод в пълен състав (Прот. № 20/21. 06. 2012 г.), че Законът за закрила на детето от 2000 г. и Семейният кодекс, наред със сродните им по отношение на децата други български закони, сред които и новоприетият Закон за предучилищното и училищното образование от 2016 г., не са изчерпали своето значение по отношение защитата на детските интереси и гарантиране на правата и интересите на подрастващите и поради този факт считаме че „новаторските” подходи и „визионерски“ разпоредби на анализираната тук проектостратегия се нуждаят от допълнителна обосновка и задължителна подготовка на необходимите съпътстващи документи към стратегията, сред които са анализ за въздействие върху законодателството и финансова обосновка, и едва след тази по-детайлна подготовка предложената стратегия и съпътстващите я документи в завършен вид следва да бъдат подложени на

допълнително и по-широко обществено обсъждане и задълбочен публичен дебат преди окончателното им приемане.

4. Предложеният в сегашния вид проект за НСД не е съобразен напълно с основни принципи и текстове от Конвенцията за правата на детето. По-конкретно би могло да се посочат следните: „Чл. 3. Държавите – страни по Конвенцията за правата на детето, в съответствие с националните условия и в рамките на своите възможности, предприемат необходимите мерки с цел да подпомагат родителите и другите лица, отговорни за детето, да осъществяват това право и в случай на нужда предоставят материална помощ и програми за подпомагане, особено по отношение на изхранването, облеклото и жилището. Чл. 5 от Конвенцията за правата на детето: Държавите – страни по Конвенцията, зачитат отговорностите, правата и задълженията на родителите или в зависимост от случая на членовете на по-голямото семейство или общност, както предвиждат местните обичаи, на законните настойници или на другите лица, отговорни по закон за детето, да осигуряват по начин, съответстващ на развитието на способностите на детето, подходящи насоки и ръководство в упражняването от него на правата, признати в тази Конвенция. Чл. 7, ал. 2. – държавите – страни по Конвенцията, зачитат правата и задълженията на родителите или в зависимост от случая на законните настойници да осигурят ръководството на детето при упражняването на това негово право по начин, съответстващ на развитието на способностите на детето. Чл. 16, ал. 1. – никое дете не трябва да бъде подлагано на произволна или незаконна намеса в неговия личен живот, семейство, дом или кореспонденция, нито на незаконно посегателство срещу неговата чест и репутация. Ал. 2. – детето има право на закрила от закона против такава намеса или посегателство.“

Светият Синод подкрепя желанието на държавата да приеме в дългосрочен план нова цялостна национална стратегия за детето, която да залегне в основите на нова национална система за закрила на детето. Тази стратегия следва да бъде съобразена с международните стандарти и релевантни правни норми, но също така и с Конституцията и националните интереси на Република България, да бъде разписана като приоритет в контекста на предварително приета и утвърдена единна държавна политика в областта на семейството и възпитанието на децата. При необходимост от участие в обсъждането на конкретните мерки и текстове на НСД от страна на представители на Българската православна църква – Българска Патриаршия изразяваме готовност да предоставим по-подробно нашите виждания, критични бележки и препоръки върху конкретните текстове и мерки от

обсъжданата стратегия.

http://bg-patriarshia.bg/news.php?id=286900